Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
L. MEDINA
представено на 1 август 2025 година[1]

Дело C-422/24

Integritetsskyddsmyndigheten
срещу
AB Storstockholms Lokaltrafik

(Преюдициално запитване, отправено от Högsta förvaltningsdomstolen (Върховен административен съд, Швеция)

„Преюдициално запитване — Защита на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и свободното движение на такива данни — Регламент (ЕС) 2016/679 — Лични данни, получени чрез камера, носена на тялото от контрольори по редовността на пътниците, работещи в дружество за обществен транспорт — Информация, която трябва да се предостави на субекта на данните — Членове 13 и 14“

I. Въведение

1. Настоящото дело се отнася до задължението на администратор, както това понятие е определено в член 4, точка 7 от Регламент (ЕС) 2016/679 (наричан по-нататък „ОРЗД“)[2], да предостави информация на субекта на данни, когато личните данни се събират чрез камера, носена на тялото от контрольори по редовността на пътниците в обществения транспорт. Задължението на администратора за предоставяне на информация на субектите, чиито лични данни се обработват, е следствие от правото на информация, което е признато на тези физически лица в членове 12—14 от ОРЗД[3]. Като крайъгълен камък на принципа на прозрачност[4], правото на информация „гарантира прозрачност при всяко обработване“ в контекста на ОРЗД[5].

2. По-конкретно, от Съда се иска да се произнесе дали подходящото правно основание в случаите на събиране на данни чрез носена на тялото камера е член 13, или член 14 от ОРЗД. Разграничаването на обхвата на всяка от тези разпоредби има важни последици за срока за предоставяне на информация, както и за възможните изключения.

1 Език на оригиналния текст: английски.

2 Регламент на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 2016 г., стр. 1; поправка, ОВ L 127, 2018 г., стр. 2).

3 Вж. в този смисъл решение от 11 юли 2024 г., Meta Platforms Ireland (Представителен иск) (C-757/22, EU:C:2024:598, т. 58).

4 *Vrabec*, H. U. Data Subject Rights under the GDPR. Oxford: Oxford University Press, 2021, p. 64.

5 Заключение на генерален адвокат Cruz Villalón по дело Bara и др. (C-201/14, EU:C:2015:461, т. 74).

II. Правна уредба

3. Член 13 от ОРЗД е озаглавен „Информация, предоставяна при събиране на лични данни от субекта на данните“ и предвижда:

„1. Когато лични данни, свързани с даден субект на данни, се събират от субекта на данните, в момента на получаване на личните данни администраторът предоставя на субекта на данните цялата посочена по-долу информация:

а) данните, които идентифицират администратора и координатите за връзка с него и, когато е приложимо, тези на представителя на администратора;

б) координатите за връзка с длъжностното лице по защита на данните, когато е приложимо;

в) целите на обработването, за което личните данни са предназначени, както и правното основание за обработването;

г) когато обработването се извършва въз основа на член 6, параграф 1, буква е), законните интереси, преследвани от администратора или от трета страна;

д) получателите или категориите получатели на личните данни, ако има такива;

е) когато е приложимо, намерението на администратора да предаде личните данни на трета държава или на международна организация, както и наличието или отсъствието на решение на Комисията относно адекватното ниво на защита или в случай на предаване на данни съгласно посоченото в членове 46 или 47, или член 49, параграф 1, втора алинея позоваване на подходящите или приложимите гаранции и средствата за получаване на копие от тях или на информация къде са налични.

2. Освен информацията, посочена в параграф 1, в момента на получаване на личните данни администраторът предоставя на субекта на данните следната допълнителна информация, която е необходима за осигуряване на добросъвестно и прозрачно обработване:

а) срока, за който ще се съхраняват личните данни, а ако това е невъзможно, критериите, използвани за определяне на този срок;

б) съществуването на право да се изиска от администратора достъп до, коригиране или изтриване на лични данни или ограничаване на обработването на лични данни, свързани със субекта на данните, или право да се направи възражение срещу обработването, както и правото на преносимост на данните;

в) когато обработването се основава на член 6, параграф 1, буква а) или член 9, параграф 2, буква а), съществуването на право на оттегляне на съгласието по всяко време, без да се засяга законосъобразността на обработването въз основа на съгласие, преди то да бъде оттеглено;

г) правото на жалба до надзорен орган;

д) дали предоставянето на лични данни е задължително или договорно изискване, или изискване, необходимо за сключването на договор, както и дали субектът на данните е длъжен да предостави личните данни и евентуалните последствия, ако тези данни не бъдат предоставени;

е) съществуването на автоматизирано вземане на решения, включително профилирането, посочено в член 22, параграфи 1 и 4, и поне в тези случаи съществена информация относно използваната логика, както и значението и предвидените последствия от това обработване за субекта на данните.

3. Когато администраторът възнамерява по-нататък да обработва личните данни за цел, различна от тази, за която са събрани, той предоставя на субекта на данните преди това по-нататъшно обработване информация за тази друга цел и всякаква друга необходима информация, както е посочено в параграф 2.

4. Параграфи 1, 2 и 3 не се прилагат, когато и доколкото субектът на данните вече разполага с информацията“.

4. Член 14 от ОРЗД е озаглавен „Информация, предоставяна, когато личните данни не са получени от субекта на данните“ и гласи:

„1. Когато личните данни не са получени от субекта на данните, администраторът предоставя на субекта на данните следната информация:

а) данните, които идентифицират администратора и координатите за връзка с него и, когато е приложимо, тези на представителя на администратора;

б) координатите за връзка с длъжностното лице по защита на данните, когато е приложимо;

в) целите на обработването, за което личните данни са предназначени, както и правното основание за обработването;

г) съответните категории лични данни;

д) получателите или категориите получатели на личните данни, ако има такива;

е) когато е приложимо, намерението на администратора да предаде данните на трета държава или на международна организация, и наличието или отсъствието на решение на [Европейската комисия] относно адекватното ниво на защита […].

2. Освен информацията, посочена в параграф 1, администраторът предоставя на субекта на данните следната информация, необходима за осигуряване на добросъвестно и прозрачно обработване на данните по отношение на субекта на данните:

а) срока, за който ще се съхраняват личните данни, а ако това е невъзможно, критериите, използвани за определяне на този срок;

б) когато обработването се извършва въз основа на член 6, параграф 1, буква е), законните интереси, преследвани от администратора или от трета страна;

в) съществуването на право да се изиска от администратора достъп до, коригиране или изтриване на лични данни, свързани със субекта на данните, или ограничаване на обработването, и правото да се направи възражение срещу обработването, както и правото на преносимост на данните;

г) когато обработването се основава на член 6, параграф 1, буква а) или член 9, параграф 2, буква а), съществуването на право на оттегляне на съгласието по всяко време, без да се засяга законосъобразността на обработването въз основа на съгласие, преди то да бъде оттеглено;

д) правото на жалба до надзорен орган;

е) източника на личните данни и, ако е приложимо, дали данните са от публично достъпен източник;

ж) съществуването на автоматизирано вземане на решения, включително профилирането, посочено в член 22, параграфи 1 и 4, и поне в тези случаи съществена информация относно използваната логика, както и значението и предвидените последствия от това обработване за субекта на данните.

3. Администраторът предоставя информацията, посочена в параграфи 1 и 2:

а) в разумен срок след получаването на личните данни, но най-късно в срок до един месец, като се отчитат конкретните обстоятелства, при които личните данни се обработват;

б) ако данните се използват за връзка със субекта на данните, най-късно при осъществяване на първия контакт с този субект на данните; или

в) ако е предвидено разкриване пред друг получател, най-късно при разкриването на личните данни за първи път.

4. Когато администраторът възнамерява да обработва личните данни по-нататък за цел, различна от тази, за която са събрани, той предоставя на субекта на данните преди това по-нататъшно обработване информация за тази друга цел и всякаква друга необходима информация, както е посочено в параграф 2.

5. Параграфи 1—4 не се прилагат, когато и доколкото:

а) субектът на данните вече разполага с информацията;

б) предоставянето на такава информация се окаже невъзможно или изисква несъразмерно големи усилия; по-специално за обработване на данни за целите на архивирането в обществен интерес, за научни или исторически изследвания или за статистически цели, при спазване на условията и гаранциите по член 89, параграф 1, или доколкото съществува вероятност задължението, посочено в параграф 1 от настоящия член, да направи невъзможно или сериозно да затрудни постигането на целите на това обработване. В тези случаи администраторът взема подходящи мерки за защита на правата, свободите и законните интереси на субекта на данните, което включва и предоставяне на публичен достъп до информацията;

[…]“.

III. Обстоятелства по спора в главното производство и преюдициалните въпроси

5. AB Storstockholms Lokaltrafik (Обществен транспорт на Стокхолм, наричано по-нататък „SL“) извършва услуги в областта на обществения транспорт. Дружеството е оборудвало с камери своите контрольори по редовността на пътниците, които те носят на тялото. Камерите се използват за заснемане на пътници, които по време на проверката не притежават валиден билет за превоз и на които се налага глоба. Камерите се използват с цел предотвратяване и документиране на заплахи и прояви на насилие срещу контрольорите, както и проверка на самоличността на пътниците, които трябва да заплатят глоба.

6. В рамките на дейността си по надзор Integritetsskyddsmyndigheten (шведският орган за защита на личните данни, наричан по-нататък „Органът за защита на личните данни“) проверява дали обработването от SL на лични данни, събрани чрез използването на камери, носени на тялото, се извършва в съответствие с ОРЗД. Този надзорен орган издава решение през юни 2021 г. (наричано по-нататък „решението на надзорния орган“), което съдържа редица констатации относно използването и функционирането на камерите, носени на тялото. По-конкретно, от това решение става ясно, че контрольорите по редовността на пътниците носят камерите през цялата си работна смяна. Камерите записват непрекъснато с картина и звук. Те разполагат с т.нар. „кръгова памет“, което означава, че след определен период от време всички видеозаписи автоматично се изтриват. След изтриването записите се заличават. Първоначално записите се съхраняват в продължение на две минути, но в хода на проверката този период е съкратен на една минута. Чрез натискане на бутон контрольорите по редовността на пътниците могат да спрат автоматичното изтриване и по този начин да гарантират, че записът няма да бъде заличен. Контрольорите по редовността на пътниците са инструктирани да спират автоматичното изтриване винаги, когато се издава глоба, както и в случай на заплаха.

7. В решението си надзорният орган, Органът за защита на личните данни, приема, че от декември 2018 г. до датата на решението през юни 2021 г., като е използвало камери, носени на тялото, във връзка с проверките на билети за превоз, SL е обработвало лични данни в нарушение на няколко разпоредби на ОРЗД. По-специално, SL не е предоставило адекватна информация на субектите на данни, нарушавайки по този начин член 13 от ОРЗД. В резултат на това на SL е наложено административно наказание „имуществена санкция“ на обща стойност 16 милиона шведски крони (SEK) (приблизително 1 422 000 евро), от които 4 милиона SEK (приблизително 355 000 евро) във връзка с непредоставянето на достатъчна информация на субектите на данните.

8. SL обжалва решението на надзорния орган пред Förvaltningsrätten i Stockholm (Административен съд Стокхолм, Швеция), който отхвърля жалбата в частта ѝ относно имуществената санкция поради непредоставяне на достатъчна информация.

9. Впоследствие SL подава въззивна жалба пред Kammarrätten i Stockholm (Апелативен административен съд Стокхолм, Швеция), който отменя първоинстанционното решение и решението на надзорния орган в частта относно налагането на имуществена санкция поради непредоставяне на достатъчна информация на субектите на данните. В мотивите на решението си Kammarrätten i Stockholm (Апелативен административен съд Стокхолм) се

позовава на решение на Съда на Европейския съюз от 11 декември 2014 г., Ryneš (C-212/13, EU:C:2014:2428, наричано по-нататък „решение Ryneš“), което се отнася до използването на система за видеонаблюдение, инсталирана от физическо лице в семейната му къща. Според Kammarrätten i Stockholm (Апелативен административен съд Стокхолм) от това решение следва, че в случаи, свързани с видеонаблюдение, задължението на администратора на лични данни за предоставяне на достатъчна информация се основава на член 11 от Директива 95/46/ЕО[6], която е предишната разпоредба, еквивалентна на член 14 от ОРЗД. Освен това според Kammarrätten i Stockholm (Апелативен административен съд Стокхолм) текстът на член 13 от ОРЗД показва, че се изисква някакъв вид съзнателно действие от страна на субекта на данните, за да се счита, че личните данни са събрани от него. Не може да се счита, че случаят е такъв, когато личните данни са получени чрез камера, носена на тялото. Kammarrätten i Stockholm (Апелативен административен съд Стокхолм) заключава, че тъй като член 13 от ОРЗД не е приложим, Органът за защита на личните данни не е имал основание да наложи имуществена санкция на SL за нарушение на този член.

10. Органът за защита на личните данни обжалва решението на Kammarrätten i Stockholm (Апелативен административен съд Стокхолм) пред Högsta förvaltningsdomstolen (Върховен административен съд, Швеция), който е запитващата юрисдикция, като иска отмяна на това решение в частта му относно имуществената санкция заради непредоставяне на достатъчно информация на субектите на данните.

11. Пред запитващата юрисдикция Органът за защита на личните данни поддържа, че член 13 от ОРЗД се прилага дори ако субектът на данните не участва активно в събирането на данни. Тъй като при използване на видеонаблюдение има изискване информацията да бъде предоставена, преди да започне обработването на личните данни, субектът на данните бил този, който позволява събирането на лични данни, като съзнателно влиза в наблюдаваната зона.

12. Пред запитващата юрисдикция SL твърди, че жалбата трябва да бъде отхвърлена. То твърди, че от текста на член 13 от ОРЗД следва, че субектът на данните трябва съзнателно да участва в събирането на личните данни. Освен това по отношение на предоставянето на информация при видеонаблюдение т.нар. „подход, структуриран в различни нива“ съответствал в по-голяма степен на структурата на член 14 от ОРЗД, отколкото на член 13 от ОРЗД. В член 14, параграф 5, буква б) от ОРЗД се предвиждало изключение от задължението за предоставяне на информация, когато предоставянето на информацията се окаже невъзможно или изисква несъразмерно големи усилия. SL твърди, че това изключение следва да се прилага в случаи, включващи използването на камери, носени на тялото, тъй като би било неосъществимо на практика да се предоставя информация поотделно на всеки пътник, преди да се извърши записването на данните.

13. За да реши дали Органът за защита на личните данни е имал основание да наложи имуществена санкция на SL за нарушение на член 13 от ОРЗД, запитващата юрисдикция иска да се установи коя разпоредба се прилага в случаите, когато личните данни са събрани чрез камера, носена на тялото — член 13 или член 14 от ОРЗД. Определянето на

[6] Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 1995 г., стр. 31; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 17, стр. 10).

приложимата разпоредба имала значение и за това каква информация трябва да се предостави, когато възникне задължение за предоставяне на информация, и дали се прилага някое от изключенията от задължението за предоставяне на информация.

14. При тези обстоятелства Högsta förvaltningsdomstolen (Върховен административен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Кой от членове 13 и 14 от ОРЗД се прилага, когато личните данни са събрани чрез камера, носена на тялото?“.

15. Писмени становища представят страните в главното производство, австрийското правителство, датското правителство и Комисията.

IV. Анализ

A. Предварителни бележки относно обхвата на въпроса

16. Въпросът на запитващата юрисдикция се отнася до задълженията за предоставяне на информация на SL, дружество, което извършва услуги в областта на обществения транспорт, във връзка с използването на камери, носени на тялото, от неговите контрольори по редовността на пътниците. Въпросните камери се носят на тялото и записват картина и звук[7]. Целта на използването на тези камери е най-вече да се предотвратят и документират заплахите и проявите на насилие срещу контрольорите по редовността на пътниците.

17. От акта за преюдициално запитване е видно, че съответното обработване на данни попада в обхвата на ОРЗД. Поради това моят анализ не обхваща обработването на данни, извършвано от правоприлагащи органи във връзка с използването на камери, носени на тялото, което попада в обхвата на Директива (ЕС) 2016/680[8].

18. Трябва също така да се посочи, че въпросът на запитващата юрисдикция се отнася само до задължението на администратора за предоставяне на информация по членове 13 и 14 от ОРЗД. Съдът не е сезиран със запитване относно законосъобразността на разглежданото обработване на данни по член 6 от ОРЗД.

[7] Вж. точка 6 от настоящото заключение.

[8] Директива на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 2016 г., стр. 89). Относно разграничението между приложното поле на ОРЗД и на Директива 2016/680 вж. решение от 21 юни 2022 г., Ligue des droits humains (C-817/19, EU:C:2022:491, т. 67 и сл.).

Б. Събиране на данни чрез камери, носени на тялото, и задължение за предоставяне на информация на субекта на данните: определяне на обхвата на членове 13 и 14 от ОРЗД

19. Със своя въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи кой от членове 13 или 14 от ОРЗД се прилага в хипотеза, в която личните данни се събират чрез камери, носени на тялото от контрольори по редовността на пътниците, работещи в дружество, което извършва услуги в областта на обществения транспорт.

20. Членове 13 и 14 от ОРЗД определят обхвата на задължението за предоставяне на информация, което администраторът има спрямо субекта на данните. Член 13 се прилага, когато личните данни се събират от субекта на данните (*пряко събиране*), докато член 14 се прилага, когато личните данни не са получени от субекта на данните (*непряко събиране*)[9].

21. Повечето от елементите на информацията, която трябва да се предостави съгласно членове 13 и 14 от ОРЗД, съвпадат, въпреки че има и някои различия[10]. Най-важната разлика между двете разпоредби се отнася до *момента*, в който трябва да се предостави информацията, и възможните *изключения* от задължението за предоставяне на информация.

22. Съгласно член 13, параграфи 1 и 2 от ОРЗД, когато личните данни се събират от субекта на данните, информацията трябва да се предостави „в момента на получаване на личните данни“. Когато личните данни не са получени от субекта на данните, администраторът трябва да предостави информацията, посочена в член 14, параграфи 1 и 2 от ОРЗД, в сроковете, посочени в член 14, параграф 3, букви а), б) и в) от него. Общото правило е, че администраторът трябва да предостави информацията в разумен срок след получаването на личните данни, но най-късно в срок до един месец, като се отчитат конкретните обстоятелства, при които личните данни се обработват (член 14, параграф 3, буква а) от ОРЗД). Срокът, в който администраторът трябва да предостави информацията, е различен в случаите, предвидени в член 14, параграф 3, букви б) и в)[11].

23. Що се отнася до възможните изключения от задължението за предоставяне на информация, в случаите на пряко събиране на информация по член 13 от ОРЗД единственото приложимо изключение е, „когато и доколкото субектът на данните вече разполага с информацията“. В случаите на непряко събиране на информация списъкът на възможните изключения, посочени в член 14, параграф 5 от ОРЗД, е по-дълъг. Тези изключения включват хипотези, в които предоставянето на информация „се окаже невъзможно или изисква несъразмерно големи усилия“ (член 14, параграф 5, буква б) от

[9] Вж. заключението ми по дело Másdi (C-169/23, EU:C:2024:474, т. 23—25). Относно разграничението между пряко и непряко събиране на данни вж. във връзка с Директива 95/46 решение от 7 ноември 2013 г., IPI (C-473/12, EU:C:2013:715, т. 24).

[10] По-конкретно, съгласно член 13, параграф 2, буква д) от ОРЗД администраторът трябва да уведоми субекта на данните дали предоставянето на лични данни е задължително, или договорно изискване, както и дали субектът на данните е длъжен да предостави личните данни, и евентуалните последствия, ако тези данни не бъдат предоставени. Съгласно член 14, параграф 1, буква г) от ОРЗД администраторът на данни трябва да предостави информация за съответните категории лични данни. Освен това съгласно член 14, параграф 2, буква е) от ОРЗД администраторът на данни трябва да уведоми субекта на данните за източника на личните данни.

[11] Съгласно Насоки на Работната група по член 29 относно прозрачността съгласно Регламент 2016/679, приети на 29 ноември 2017 г., WP260 rev. 01, точка 28, одобрени от Европейския комитет по защита на данните (наричан по-нататък „ЕКЗД“) на 25 май 2018 г. (наричани по-нататък „Насоките на РГ по член 29 относно прозрачността“), във всички случаи максималният срок, в рамките на който информацията по член 14 трябва да се предостави, е един месец.

ОРЗД). В тези случаи администраторът „взема подходящи мерки за защита на правата, свободите и законните интереси на субекта на данните, което включва и предоставяне на публичен достъп до информацията“.

24. От изложеното по-горе е видно, че обхватът на задължението на администратора за предоставяне на информация ще се различава в зависимост от това дали се прилага член 13, или член 14 от ОРЗД. Отговорът на този въпрос ще окаже влияние върху това кои обстоятелства трябва да разследва надзорният орган, за да определи дали е налице нарушение на задължението за предоставяне на информация.

25. След като направих тези общи бележки, трябва да се провери дали обработването на данни чрез камера, носена на тялото, като използваната в спора по главното производство попада в материалния обхват на член 13, или на член 14 от ОРЗД. Съгласно постоянната съдебна практика за тази цел следва да се вземат предвид не само текстът на тези разпоредби, но и контекстът им, както и целите на правната уредба, от която те са част [12].

26. На първо място, що се отнася до текста на членове 13 и 14 от ОРЗД, трябва да се отбележи, както Съдът е уточнил в решение Másdi, че материалното приложно поле на член 14 от ОРЗД е определено по отрицателен начин в сравнение с член 13 от този регламент [13]. Както следва от самите заглавия на тези разпоредби, член 13 се отнася до информацията, предоставяна при събиране на лични данни от субекта на данните, докато член 14 се отнася до информацията, която трябва да бъде предоставена, когато личните данни не са получени от субекта на данните [14]. Както е посочено от Комисията в писменото ѝ становище, двете разпоредби са *взаимно изключващи се*. Като се има предвид това разграничение, всички случаи, в които данните се събират от субекта на данните, попадат в материалния обхват на член 13, а всички случаи, в които данните не се събират от субекта на данните, попадат в материалния обхват на член 14 [15].

27. От акта за преюдициално запитване е видно, че трудността при определянето на материалния обхват на тези разпоредби се състои по-конкретно във въпроса дали прилагането на член 13 от ОРЗД зависи от това дали субектът на данните е наясно със събирането на неговите данни, или от наличието на някакъв вид съзнателно действие от негова страна при предоставянето на данните (например чрез попълване на формуляр) [16].

28. В това отношение трябва да се отбележи, че понятието за данни, които „се събират“ от субекта на данните, използвано в член 13, параграф 1 от ОРЗД, не изисква наличието на конкретно действие от страна на субекта на данните. „Събирането“ е форма на „обработване“ на данни съгласно определението на последното понятие в член 4, точка 2 от ОРЗД. В този смисъл събирането на данни изисква действие от страна на администратора на данни [17]. Както Органът за защита на личните данни твърди пред запитващата юрисдикция, администраторът на данни е този, който играе активна роля при събирането на данните, а не субектът на данните.

[12] Вж. в този смисъл решение от 28 ноември 2024 г., Másdi (C-169/23, EU:C:2024:988, т. 39).

[13] Решение от 28 ноември 2024 г., Másdi (C-169/23, EU:C:2024:988, т. 48).

[14] Пак там.

[15] Вж. в този смисъл решение от 28 ноември 2024 г., Másdi (C-169/23, EU:C:2024:988, т. 48).

[16] Вж. точки 9, 11 и 12 от настоящото заключение.

[17] Вж. *Roßnagel*, A. Kapitel I Allgemeine Bestimmungen, Artikel 4 Nr. 2 Begriffsbestimmung „Verarbeitung“. In: Simitis, S., G. Hornung et al. Datenschutzrecht, Datenschutzgrundrechtverordnung, Bundesdatenschutzgesetz. 2. ed. Baden-Baden: Nomos, 2025, para. 15.

29. В писмените си становища Комисията и Органът за защита на личните данни отбелязват, че в текстовете на членове 13 и 14 от ОРЗД на английски и на шведски език се използват два различни глагола. Докато в член 13 се споменават данни, които „се събират“ от субекта на данните („samlas“ на шведски език), то в член 14 се споменават данни, които не са „получени“ от субекта на данните („erhållits“ на шведски език). Въпреки това, както посочва Комисията, в текстовете на други езици се използва един и същ глагол [18] и във всеки случай, използването на два различни глагола — „събирам“ и „получавам“ — не изглежда да има някакво значение. Това може да се заключи и от решение Másdi, в което Съдът обяснява, че личните данни, които са били *„получени“* от администратора по смисъла на член 14 от ОРЗД, са всички данни, които последният *„събира* от лице, различно от субекта на данните […]“ [19].

30. Разграничението между членове 13 и 14 от ОРЗД, посочено по-горе в точка 26, сочи, че критерият за определяне на съответния материален обхват на тези разпоредби е *източникът* на данните, а не активното участие на субекта на данните в събирането на тези данни. Ако източникът на данните е субектът на данните, тогава се прилага член 13. За да се приложи тази разпоредба, не трябва да има *посредник* между субекта на данните и администратора. Ако източникът на данните е какъвто и да е друг източник, различен от субекта на данните, тогава се прилага член 14. Такъв друг източник може да бъдат например администратори — трети страни, общественодостъпни източници или други субекти на данни [20].

31. Текстът на член 14, параграф 2, буква е) от ОРЗД потвърждава, че източникът на данните е критерият за разграничаване на материалния обхват на членове 13 и 14. Всъщност съгласно тази разпоредба, когато данните не са получени от субекта на данните, администраторът трябва да уведоми субекта на данните за *„източника* на личните данни“ (курсивът е мой).

32. Текстът на съображение 61 от ОРЗД също указва, че критерият, който разграничава материалния обхват на членове 13 и 14, е източникът на данните. В това съображение се посочва, че „[и]нформацията за обработването на лични данни, свързани със субекта на данните, следва да му бъде предоставена в момента на събирането ѝ от субекта на данните или *ако личните данни са получени от друг източник* — в рамките на разумен срок, в зависимост от обстоятелствата на конкретния случай“ (курсивът е мой). В това съображение се посочва още, че „[к]огато на субекта на данните не може да се предостави информация за произхода на личните данни поради *използването на различни източници“* (курсивът е мой), следва да се представя обобщена информация.

33. Данни могат да се събират директно от субекта на данните чрез различни методи. Такова събиране на данни не изисква участие или инициатива на субекта на данните при предоставянето на данните или наличие на знание за събирането. Този подход се потвърждава и от Насоките на РГ по член 29 относно прозрачността, в които се посочва, че член 13 се прилага или когато субектът на данни предоставя *съзнателно* лични данни на администратора, или когато администраторът събира данни от субекта на данни *чрез*

[18] Това е така например в текста на ОРЗД на френски, немски и гръцки език.

[19] Решение от 28 ноември 2024 г., Másdi (C-169/23, EU:C:2024:988, т. 47) (курсивът е мой).

[20] Насоки на РГ по член 29 относно прозрачността, точка 26.

наблюдение. Сред примерите за събиране на данни чрез наблюдение, посочени в тези насоки, са използването на устройства за автоматично събиране на данни или софтуер за записване на данни, като камери [21].

34. Когато е налице пряко събиране на данни чрез наблюдение, субектът на данните разбира за събирането вследствие на член 13 от ОРЗД и задължението, което той създава за администратора на данни да предостави информация на субекта на данните в момента на събирането. С други думи, наличието на знание за събирането на данните не е предпоставка за прилагането на член 13, а е последица от предвиденото в член 13 от ОРЗД задължение за предоставяне на информация на субекта на данните (най-късно) в момента на получаване на личните данни.

35. От момента, в който се извършва пряко събиране на данни от субекта на данните, и именно поради това събиране, администраторът на данни трябва да предостави информацията, като по този начин уведоми субекта на данните за събирането на данни. Както посочва Органът за защита на личните данни, когато има наблюдавана зона, трябва да има съответна предупредителна табела, така че субектът на данните да е наясно със събирането на данните, преди да навлезе в наблюдаваната зона. Субектът на данните позволява събирането на лични данни, като съзнателно влиза в наблюдаваната зона [22].

36. Както отбелязва австрийското правителство, в случай на събиране на данни от камера, носена на тялото, като разглежданата в спора по главното производство субектът на данните става източник на събраните данни по силата на самото си физическо присъствие в съответната зона, заснета от камерата.

37. От текста на членове 13 и 14 от ОРЗД или от съображенията към този регламент не може да се направи друго заключение, а именно че член 13 се прилага само когато субектът на данните активно предоставя данните. По-конкретно, противно на твърденията на SL и датското правителство, такова заключение не може да се изведе от член 13, параграф 2, буква д) от ОРЗД, отразен в съображение 60 от този регламент. Съгласно тази разпоредба, когато данните се събират от субекта на данните, администраторът трябва да предостави информация за това „[…] дали субектът на данните е длъжен да предостави личните данни и евентуалните последствия, ако тези данни не бъдат предоставени“. Както посочва Органът за защита на личните данни пред запитващата юрисдикция, информация за евентуално задължение за предоставяне на данни трябва да се предоставя само ако това се изисква в конкретен случай [23]. Член 13, параграф 2, буква д) от ОРЗД не може да се тълкува в смисъл, че при всички обстоятелства се изисква конкретно действие от страна на субекта на данните, за да се приложи член 13.

38. По същия начин и текстът на член 14, параграф 1, буква г) от ОРЗД не предполага, че за да се приложи член 13, трябва да е налице активна роля на субекта на данните при предоставянето на данните или че той трябва да е узнал за събирането на данните. В член 14, параграф 1, буква г) от ОРЗД се изисква, когато личните данни не са получени от субекта на данните, администраторът да уведоми субекта на данните за съответните

[21] Пак там.

[22] Вж. ЕКЗД, Насоки 3/2019 относно обработването на лични данни чрез видеоустройства, 29 януари 2020 г., точка 113 (наричани по-нататък „Насоките на ЕКЗД относно видеонаблюдението“). Дали субектът на данни действително е разбрал информацията, е отделен въпрос и зависи от това дали информацията е била предоставена в „кратка, прозрачна, разбираема и леснодостъпна форма, на ясен и прост език“, съгласно член 12 от ОРЗД.

[23] В Насоките на РГ по член 29 относно прозрачността е даден пример за информация, за която може да е налице задължение за предоставяне на настоящ или бъдещ работодател в областта на заетостта.

категории лични данни. Доколкото няма изискване за предоставяне на такава информация съгласно член 13 от ОРЗД, SL и датското правителство правят извод, че член 13 се прилага, когато субектът на данните вече е наясно със събирането на данните. Изискването за предоставяне на информацията по член 14, параграф 1, буква г) обаче може да бъде обосновано с факта, че администраторът обработва данни, получени от източници, различни от субекта на данните, и не е в контакт със субекта на данните в момента на събирането на данните.

39. Следователно текстът съответно на членове 13 и 14 от ОРЗД подкрепя заключението, че като форма на пряко събиране на данни от субекта на данните, събирането на данни от камера, носена на тялото, попада в обхвата на член 13.

40. На второ място, контекстът, свързан с тези разпоредби, потвърждава такова тълкуване. Задълженията за предоставяне на информация съгласно членове 13 и 14 от ОРЗД са конкретен израз на принципа на прозрачност, който урежда обработването на лични данни съгласно член 5, параграф 1, буква а) от ОРЗД. Съгласно последната разпоредба личните данни трябва да се обработват законосъобразно, добросъвестно и по прозрачен начин по отношение на субекта на данните. От това следва, че обработването на лични данни трябва по-специално да отговаря на конкретни изисквания за прозрачност по отношение на субекта, чиито данни се обработват [24].

41. Разграничаването на обхвата на членове 13 и 14 от ОРЗД въз основа на източника на данните дава възможност за добросъвестно и прозрачно обработване. Когато данните се събират пряко от субекта на данните, на субекта на данните трябва да се предостави информация в момента на събирането. Когато данните не се събират пряко от субекта на данните, администраторът на данни разполага с известна свобода относно момента на предоставяне на информацията — в разумен срок — именно защото няма пряк контакт със субекта на данните.

42. В случай на събиране на данни чрез камера, носена на тялото, незабавното предоставяне на информация на субекта на данните за събирането позволява на субекта на данните да узнае за събирането, така че да упражни правата си на субект на данните от момента на събирането или дори преди началото на събирането. Както австрийското правителство отбелязва, узнавайки възможно най-рано за събирането на данни, субектът на данните може например да реши да се въздържи от влизане в наблюдаваната зона или да промени поведението си.

43. Що се отнася до практическите средства за предоставяне на информацията, трябва да се има предвид, че съгласно член 12, параграф 1 от ОРЗД администраторът трябва да предприема „необходимите мерки“ за предоставяне на необходимата информация „в кратка, прозрачна, разбираема и лесно достъпна форма, на ясен и прост език“.

44. Страните и заинтересованите лица, които представиха писмени становища, споделят общо разбиране, че при видеонаблюдение с камери информацията следва да се предоставя чрез „подход, структуриран в различни нива“. В Насоките на ЕКЗД относно видеонаблюдението е направено подробно и практическо обобщение на подхода, структуриран в различни нива. Информацията на първо ниво се отнася до „основния начин, по който администраторът на данните взаимодейства със субектите на данните“.

[24] Решение от 11 юли 2024 г., Meta Platforms Ireland (Представителен иск) (C-757/22, EU:C:2024:598, т. 53).

При видеонаблюдение това обикновено е предупредителна табела, така че субектът на данните да е наясно, че навлиза в зона за наблюдение. След това информацията на първо ниво трябва да бъде допълнена от информацията на второ ниво, за предпочитане чрез препратка към цифров източник (например QR код или адрес на уебсайт), въпреки че информацията следва да е леснодостъпна и в нецифров формат [25].

45. SL и датското правителство твърдят, че структурираният в различни нива подход съответства в по-голяма степен на общата структура на член 14 от ОРЗД, отколкото на член 13 от ОРЗД. Те са на мнение, че трудностите при предоставяне на информацията в момента на събиране на данните, когато се използват камери, носени на тялото, следва да водят до прилагането на изключението по член 14, параграф 5, буква б) от ОРЗД. Това изключение се прилага, когато предоставянето на информацията „се окаже невъзможно или изисква несъразмерно големи усилия“. В такъв случай администраторът „взема подходящи мерки за защита на правата, свободите и законните интереси на субекта на данните“.

46. Според мен тези доводи не са убедителни. Първо, от член 12 от ОРЗД следва, че „*необходимите мерки*“, които администраторът трябва да предприеме за предоставяне на информация, са свързани с информацията, посочена както в член 13, така и в член 14. Това означава, че администраторът на данни трябва да вземе подходящи мерки за предоставяне на информация както в случаите на пряко, така и на непряко събиране на данни.

47. Второ, както по същество посочва Органът за защита на личните данни, целесъобразността на мерките зависи от контекста, в който се събират данните, и е свързана по-специално с интереса на субектите на данни. Събирането на данни от камера, носена на тялото, е толкова засягащо, колкото и видеонаблюдението, и крие значителни рискове за неприкосновеността на личния живот на субектите на данни [26]. Когато администраторите на данни се стремят да определят най-подходящите мерки за предоставяне на информация на субектите на данни, трябва да се вземат предвид принципът на прозрачност и степента на засягане на средствата, използвани за събиране на данни. Ако е общоприето, че структурираният в различни нива подход е подходящ за видеонаблюдението, което е свързано със значителни рискове за неприкосновеността на личния живот, то същото следва да важи и за събирането на данни чрез камери, носени на тялото.

48. Трето, съществуват убедителни доводи, които показват, че структурираният в различни нива подход не е „неприложим на практика“ или „невъзможен“ при използването на камери, носени на тялото. Позовавайки се на Насоките на ЕКЗД относно видеонаблюдението, Органът за защита на личния живот, австрийското правителство и Комисията заявяват, че структурираният в различни нива подход в случаите на видеонаблюдение е еднакво приложим и в случаите на използване на камери, носени на

[25] Вж. по-подробно Насоките на ЕКЗД относно видеонаблюдението, точки 112—119.

[26] Вж. по-общо Насоките на ЕКЗД относно видеонаблюдението, точка 1 и сл.

тялото. Незадължителният характер на тези насоки не променя факта, че те показват по конкретен начин, че структурираният в различни нива подход е възможен и приложим на практика[27].

49. Трето, тълкуването, съгласно което член 13 се прилага в случай на данни, които се събират чрез камера, носена на тялото, е в съответствие с целите, преследвани от законодателството, част от което са членове 13 и 14 от ОРЗД. Преследваната от ОРЗД цел, както следва от член 1 и от съображения 1 и 10 от този регламент, е да се гарантира висока степен на защита на основните права и свободи на физическите лица, и в частност на правото им на личен живот при обработването на лични данни, закрепено в член 8, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз и в член 16, параграф 1 ДФЕС[28]. В съответствие с тази цел всяко обработване на лични данни трябва по-специално да отговаря на принципите, посочени в член 5 от ОРЗД във връзка с обработването на такива данни, включително на принципа на прозрачност.

50. Задължението на администратора да предоставя информация, както е предвидено в членове 13 и 14 от ОРЗД, е израз на принципа на прозрачност. Както бе отбелязано по-горе[29], срокът на задължението за предоставяне на информация е различен в зависимост от това коя от тези разпоредби се прилага. Прякото събиране на информация изисква незабавно предоставяне на информация. Когато събирането не е пряко, тъй като данните се събират от други източници, информацията може да бъде предоставена на по-късен етап. ОРЗД допуска различни срокове при предоставянето на информация именно защото събирането е непряко.

51. Ако се приеме, че член 14 от ОРЗД се прилага в случай на събиране на данни чрез камера, носена на тялото, това би означавало, че на субектите на данни няма да бъде предоставена информация в момента на събирането на данни, въпреки че те са източникът на данните. Както по същество отбелязват австрийското правителство и Комисията, това би могло да осуети effet utile (полезно действие) на член 13 от ОРЗД. Всъщност то би позволило на администраторите да не предоставят незабавно информация на субектите на данни, независимо от факта, че данните са събрани пряко от тези субекти на данни[30]. Това създава риск събирането на данни да остане незабелязано от субектите на данни и да се стигне до скрити практики за наблюдение[31]. Подобно заобикаляне на член 13 от ОРЗД би представлявало сериозно нарушение на правото на информация на субекта на данни.

[27] Относно практическото изпълнение на задълженията за предоставяне на информация в случай на използване на камери, носени на тялото, вж. Data Protection Commission (Ireland). Guidance on the use of body worn cameras or action cameras, 10 January 2020, p. 3, където се посочва, че „подходящите мерки за предоставяне на тази информация на субекта на данните зависят от конкретния контекст и среда, в която се събират и обработват данните, и в случая на камери, носени на тялото, могат да включват видими известия, съдържащи информацията, баджове до оборудването, съдържащи информация или линкове, публични табели, или по друг начин обявяване или привличане на вниманието на субектите на данни към съответната информация“. Вж. и Datenschutzkonferenz (DSK) (Конференция за защита на личните данни, Германия). Orientierungshilfe der Datenschutzausichtsbehörden zu dem Einsatz von Bodycams durch private Sicherheitsunternehmen', 22 February 2019 (наричано по-нататък „DSK Orientierungshilfe“), p. 4. От тези насоки следва, че съществуват практически средства за привличане на вниманието на субекта на данните към съответното обработване. Например, когато носената на тялото камера се активира, трябва да се активира оптичен сигнал („червена лампа“ („rote Lampe“), а лицата, които носят камерите на тялото си, трябва да имат видими табели, като например предупредителни жилетки със символи, изобразяващи камера („beschriftete Warnwesten mit Kamerasymbolen“).

[28] Решение от 3 април 2025 г., Ministerstvo zdravotnictví (Данни за представителя на юридическо лице) (C-710/23, EU:C:2025:231, т. 29).

[29] Вж. точка 41 от настоящото заключение.

[30] Това не засяга прилагането на ограниченията на правото на субекта на данни да получи информация при условията, предвидени в член 23 от ОРЗД.

[31] Вж. в този смисъл DSK Orientierungshilfe, op.cit., бележка под линия 28 по-горе, стр. 1.

52. И накрая, ако разграничаването в съответния материален обхват на членове 13 и 14 от ОРЗД зависи от това дали субектът на данните действително е знаел за събирането на неговите данни в момента на събирането, това би размило границите между двете разпоредби и би направило тяхното прилагане зависимо от случайни обстоятелства.

53. Следователно от буквалното, контекстуалното и телеологичното тълкуване на членове 13 и 14 от ОРЗД следва, че в случай на събиране на данни чрез камера, носена на тялото, което представлява форма на пряко събиране на данни от субекта на данните, задължението на администратора на данни за предоставяне на информация попада в обхвата на първата разпоредба.

54. За пълнота на изложението ще представя няколко заключителни бележки относно значението на решение Ryneš за настоящото дело [32]. В това решение Съдът тълкува изключението от приложението на Директива 95/46 в случай на дейност, която е изцяло „лична или домашна“ по смисъла на член 3, параграф 2, второ тире от тази директива. По същество той постановява, че използването на система за видеонаблюдение, която е инсталирана от физическо лице в семейната му къща за защита на собствеността, здравето и живота на собствениците на къщата, като системата покрива и обществени места, не може да се счита за дейност, която е изцяло „лична или домашна“ по смисъла на тази разпоредба. Следователно това обработване не е изключено от приложното поле на Директива 95/46.

55. В точка 34 от това решение Съдът постановява, че „[в] същото време приложението на разпоредбите на тази директива позволява, когато е необходимо, да се държи сметка, в съответствие по-специално с член 7, буква е), член 11, параграф 2 и член 13, параграф 1, букви г) и ж) от посочената директива, за законните интереси, преследвани от администратора […]“.

56. Позоваването на член 11, параграф 2 от Директива 95/46 в тази конкретна точка не представлява тълкуване от страна на Съда на подходящото правно основание за предоставяне на информация от администратора на данни в случай на видеонаблюдение. Въпросът, повдигнат в това решение, е напълно различен от този по настоящото дело, тъй като се отнася до прилагането на „изключението за домашна дейност“, а не до задължението за предоставяне на информация. В тази точка Съдът само илюстрира, че е възможно да се вземат предвид законните интереси, преследвани от администратора на данни, в светлината на ограниченията и изключенията, предвидени в Директива 95/46. Комисията също така правилно отбелязва, че от акта за преюдициално запитване по делото, във връзка с което е постановено решение Ryneš, става ясно, че в националното производство националният надзорен орган е приел, че е налице нарушение на националното законодателство, транспониращо член 11 от Директива 95/46.

57. Във всеки случай, срокът за предоставяне на информация по член 14 от ОРЗД не съответства на срока, определен в член 11 от Директива 95/46 [33]. Освен това законодателят на Съюза е изяснил разграничението на съответния обхват на членове 13 и 14 от ОРЗД с посочването на източника на данни в съображение 61 от него [34].

[32] Kammarrätten i Stockholm (Апелативен административен съд Стокхолм) основава мотивите си на това решение. В писмените си становища SL и датското правителство също твърдят, че това решение е от значение за настоящото дело.

[33] Съгласно член 11 от Директива 95/46 администраторът е длъжен да предостави информацията на субекта на данните „при записването на личните данни или ако се предвижда разкриването им на трета страна не по-късно от момента, когато данните се разкриват за пръв път“.

[34] Както посочва Комисията в писменото си становище, използваният в съображение 61 израз „ако личните данни са получени от друг източник“ не се съдържа в Директива 95/46. Вж. точка 32 от настоящото заключение.

58. Поради тези причини считам, че решение Ryneš не е от значение за настоящото дело и не може да обоснове извод, различен от предложения в настоящото заключение.

59. С оглед на всичко гореизложено считам, че членове 13 и 14 от ОРЗД трябва да се тълкуват в смисъл, че когато личните данни се събират чрез камери, носени на тялото от контрольори по редовността на пътниците, работещи в дружество за обществен транспорт, се прилага член 13, а член 14 не се прилага.

V. Заключение

60. С оглед на изложените по-горе съображения предлагам на Съда да отговори на преюдициалното запитване, отправено от Högsta förvaltningsdomstolen (Върховен административен съд, Швеция), както следва:

„Членове 13 и 14 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните)

трябва да се тълкуват в смисъл, че когато личните данни се събират чрез камери, носени на тялото от контрольори по редовността на пътниците, работещи в дружество за обществен транспорт, се прилага член 13, а член 14 не се прилага“.